

Millenniaalit

Havaintoja kirkon nelivuotiskertomuksesta 2016-2019
Laura Leipakka, projektikoordinaattori, Espoon seurakuntayhtymä

Seurakunnan luottamushenkilöiden
teemamateriaalit 2023–2026

KIRKON
NELIVUOTISKERTOMUS
2016-2019

HAVAINTOJA

*LAURA LEIPAKKA
ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ*

SUOMALAISET & KIRKKO JA USKONTO

Etenkin millenniaalien ja z-sukupolvisten keskuudessa **ei-uskonnollisuus nouseva trendi**

Sukupolvien ja sukupuolten erot suhteessa kirkkoon erilaiset: vanhemmilla ikäpolvilla kulttuurikristillisuus, nuoremmilla arvovalinta

Millenniaalit ja z-sukupolviset: **kirkko/uskonnot rinnastetaan perinteiseen arvomaailmaan:** patriarkalisuus, jähmeys, sääntökeskeisyys

Sukupolvien erot kiinnittyä yhteisöihin erilaiset: **nuoremmilla sukupolvilla yhteisön merkityksellisyys korostuu ja yhteisöt valitaan**

Uskonnollisuus ei ole yksiulotteinen ilmiö: ihmiset ilmaisevat nykyisin hengellisiä tarpeita mieltämättä niitä uskonnolliseksi

Kirkon toimintaympäristö Suomessa muuttunut viime vuosina: **moninaisuus ja yhtenäiskulttuurin mureneminen**

SYYT KUULUA KIRKKOON TAI EROTA KIRKOSTA

Kirkkoon kuulumisen syyt:

kirkon yhteiskunnallista roolia ja juhlapyyhiä arvostetaan

siirtymäriittien merkitys (kaste, häät, hautajaiset, rippikoulu)

linkki ihmisen omaan kokemusmaailmaan kirkon toiminnassa

Kirkosta eroamisen pääsyyt:

kirkolla ei ole henkilökohtaista merkitystä

uskonnollisuus ei ole itselle merkittävää

haluttomuus maksaa kirkollisveroa

pettymys kirkkoon syystä tai toisesta

suvaitsemattomuuden seksuaalisia vähemmistöjä kohtaan

Kirkon jäsenyys on tietoinen valinta

kirkkoon kuuluminen ei ole mielekästä, jos sillä ei ole henkilökohtaista merkitystä

erityisesti 20–39-vuotiaiden kohdalla kirkkoon kuuluminen on vähentynyt

neljännes 24–35-vuotiasta naisista miettii kirkosta eroamista

SUOMALAISTEN HENGELLINEN ELÄMÄ

Henkinen etsintä keskittyy tämänpuoleiseen mielenrauha, itsensä hyväksyminen

Uskonottomuus ei tarkoita hengellisyyden puuttumista
uskonnoton identiteetti ottaa etäisyyttä nimenomaan kristinuskoon

Avoin ja avarakatseinen uskontoja/hengellisyyttä kohtaan ollaan uteliaita, mutta ei haluta sitoutua yhteen oppijärjestelmään

Luonto tärkeä osa hengellistä elämää
pyhyden kokemus luonnossa

Hengellisyys nivoutuu osaksi muuta elämää
hengellisyys toteutuu arjessa

Kokemuksellisuusis tärkeää
hengellisyys halutaan kokea kaikilla aisteilla ja toiminnan kautta

Rukoilu yleisin hengellisen elämän harjoittamisen muoto

Uskonnollisuuden yksityistyminen
ihminen valitsee, miten uskoo ja mitä elementtejä hänen uskonharjoitukseensa kuuluu
perinteen noudattamisen sijaan pohditaan sen henkilökohtaista merkitystä ja vastaako se omaa ajattelua tai arvomaailmaa

KIRKON ELINVOIMA TULEVAISUUDESSA EDELLYTTÄÄ

- **kirkon on elettävä ajassa** ja otettava vallitsevat olosuhteet huomioon
- **kirkko menee ulos maailmaan:** kuuntelee, kohtaa ja käy dialogia ympäröivän todellisuuden kanssa sekä on läsnä
- kirkon on löydettävä tapoja toimia sekä tehdä työtä siten, että sillä on **vahva kosketuspinta suomalaisen yhteiskuntaan ja suomalaiseen arkeen**
- mielikuvamuutos olennaista: kirkko on avoin, yksilöllinen, lähestyttävä ja yhdenvertainen
- kokonaiskirkollinen Ovet auki -strategia vaatii rakenteiden ja toimintamallien muuttamista: seurakuntalaisten rooli keskiöön
- ymmärrys, että kirkko toimii samoilla areenoilla kuin muutkin yhteiskunnan organisaatiot: **kirkko ei oleta olevansa enemmistössä** tai erityisasemassa, vaikka sen sanoma on erityinen
- **kirkon organisaatiota tulee päivittää kevyemmäksi ja reagoitukykyisemmäksi:** työalojen ylittäminen ja resurssien uudelleen järjestäminen keskeistä
- **monikasvoinen kirkko:** kirkon työssä ja toiminnassa tulisi näkyä sen jäsenten moninaisuus (eri sukupolvet, etniset ryhmät, sukupuolet)
- **yhteisöllisyyden ja jäsenyyden vahvistaminen avainasioita:** muodollinen kulttuurinen jäsenyys on laskeva trendi, tulevaisuudessa kirkko on valittu yhteisö
- **yhteisöllisyys ja yksityisyys rinnakkain:** kirkossa on mahdollisuuksia osallistumiseen, mutta myös tapoja pohtia uskoa ja elämän kysymyksiä yksityisesti (yhteisöihin osallistuminen erityyppistä ja eriasteista)